

gos nominant, uixq; famulorum loco habent, relegant, turpiter à se quod præcipuum & artitissimum est medicinae membrum, quodq; naturæ speculationi (si modo quod aliud) in primis innitur, depellentes: id quod tamen hodie apud Indos maxime reges exercent, Persæ hereditario iure suis liberis perinde ac quondam tota Asclepiadum ars tradunt, Thracæ cum plerisque nationibus summe colunt ac uenerantur, ea artis parte propemodum neglecta, quam olim Romani tanquam eludendis interimentisq; hominibus excogitatam, è re publica proseri pserunt: ut quæ citra Naturæ opem nihil penitus accommodet, imò & illam alioquin in morbo à se explicando fatigentem, iuuare studens, frequenter totam pessundet, & ab officio prorsus abstrahat. Vnde etiam illi potissimum debemus, quod tot conuicijs in medicos iaci solitis hæc sacratissima ars eluditur, quum tamen ipsius pars, quam liberalibus disciplinis instituti à se turpiter diuelli sinunt, præcipua laude illam perpetuò illustret. Quando enim ingeniorum fons Homerus medicum uirum multis præstantiorem esse affirmat, & cum uniuersis Græciæ poetis Podalirium & Machaonem celebrat, hi diui Æsculapij filij non ideo prædicantur, quod febriculam, & quæ sola Natura absque medici auxilio leuius, quam illo adhibito, sanat, remouerent, hominum uel palato in reconditis deploratisq; affectibus subseruirent: sed quia luxationum, fracturarum, uulnerum, & reliquarum continuitatis solutionum, sanguinisq; fluxus curationi potissimum præfessent, ac spiculis, telis, atque alijs eiusmodi malis (quæ bellam primis inferunt, diligentemq; medici operam semper expetunt) generosissimos Agamemnonis milites liberarent. Verum augustissime Cæsar CAROLE, unum medicinae instrumentum alijs præferre, haudquaquam proposuit: quum triplex dicta auxiliorum ratio minime disungi possit, & tota ad unum artificem attineat: atque ad hanc ut debite exequatur, omnes medicinae partes ex æquo ita constitutæ paratæq; sint, ut singula eo felicius in usum referantur, quo quis cumulatus omnia in uicem iungat. Quamuis etiam rarus omnino morbus occurrit, qui non statim triplex præsidiorum instrumentum requirat: itaq; opportuna uictus ratio instituenda, & medicamentis ac demum manu aliquid molienti sit. ad eum ut huius artis tyrones modis omnibus hortandi ueniât, ut illorum (si dijs placet) phisicorū susurros uilipendentes, Græcorū more, ac quemadmodum artis natura penitus præcipit, manus quoq; curationi admoueât, ne deinceps laceram mendicationem, in communis hominum uitæ perniciem conuertant. Atque hoc eo instigandi sunt diligentius, quo in medicina hodie integrius eruditos, à manus opera, tanquam à peste, ideo præsertim abstinere cernimus, ne à medicorum Rabinis apud indoctam plebem pro tonforibus tradantur, ipsiq; postmodum neque par cum istis uix dimidiatè medicis quæstus, neque honor, neque apud imperitum uulgus æstimatio accedat. Hæc etenim detestabilis uulgi opinio præcipue remoratur, quo minus totum curandi artificium, uel hoc etiam seculo assumamus, & interiorum affectuum curationem duntaxat nobis asciscentes, magna mortalium noxa (ut semel uereq; dicam) modica solum ex parte medicis esse studeamus. Quippe quum primum ad pharmacopolas uniuersa medicamentorum compositio relegatur, mox etiam medici impense ipsis necessariam simplicium medicaminum cognitionem amiserunt, atque ut tot barbaris uocibus, falsisq; etiam pharmacis officinae scaterent, tot uerò elegantissimæ ueterum compositiones nobis pariter deessent, adhucq; complures etiam lateant, autores suæ: ac inexhaustum laborem pararunt cum ætatis nostræ, tum qui ante annos aliquot hanc præcessere eruditissimis uiris, indefesso studio simplicium medicamentorum cognitioni sic incumbentibus, ut illam pristino notori restituere conati, plurimum contulisse uideantur: cuius rei inter tot celebres alioquin uiros, argumentum præbet, huius ætatis rarum specimen Gerhardus Vueldbik, Maiestati tuæ à secretis, uariæq; disciplinarum ac linguarum eruditione cum primis ornatus, atque in stirpium historia nostrorum hominū exercitissimus. Cæterum peruersissima hæc curationis instrumentorum ad uarios artifices diductio, adhuc multo execrabilis naufragium, ac longè atrociorem cladem præcipue naturalis philosophiæ parti intulit, cui quum hominis historiam complectatur, firmissimumq; totius medicæ artis fundamentum, ac constitutionis initium iure habenda sit, Hippocrates & Plato tantum tribuerunt, ut illi inter medicinae partes, primas esse adscribendas non dubitarint. Hæc namque cum prius à medicis unice excoleretur, ipsiq; in hac adipiscenda omnes neruos intenderent, tum demum misere collabi cæpit, quum ipsi manuum munus ad alios reijcientes, Anatomen perdididerunt. Dum enim medici solam interiorū affectuum curationem ad se pertinere autumabant, etiam uiscerum cognitionē sibi abundè sufficere arbitrabantur, & ossium, musculorum, neruorum, uenarum, arteriarum quæ ossa musculosq; perperant fabricam, ueluti ad ipsos non spectantem, neglexerunt. Ad hæc quum uniuersa administratio tonforibus committeretur, non solum uera uiscerum cognitio medicis perijt, uerum etiam disseccandi industria

interci-

intercidit prorsus, eo quod scilicet hi confectionem non aggredierentur, illi uerò quibus manus artificium committeretur, indoctiores essent, quàm ut dissectionis professorum scripta intelligerent: tantum abest, ut difficillimam abstrusissimamq; artem manu ipsis traditam, id hominum genus nobis afferuaret, utq; hæc pestilens curatiua partis dispersio detestabilem ritum in Gymnasijs non inueheret, quo alij humani corporis sectionem administrare, alij partium historiam enarrare consueuerunt. his quidem graculorum modo, quæ nunquam aggressi sunt, sed tantum ex aliorum libris memoriæ commendant, descripta uel ob oculos ponunt, alitè in cathedra egregio fastu occinentibus: illis autem adeò linguarum imperitis, ut dissecta spectatoribus explicare nequeant, atque ex phisici præscripto ostendenda lacerent, qui manu corporis sectioni nunquam adhibita, tantum ex commentario nautam non sine supercilio agit. Atque ut sic omnia perperam docentur in scholis, ac ridiculis quæstionibus dies aliquot abeunt, ita quoque spectatoribus in illo tumultu pauciora proponuntur, quàm lanus in macello medicum docere posset. ut aliquot Gymnasia præteream, ubi de humani corporis compage refecanda uix unquam cogitatur: usque adeò uetus medicina à pristino decore ante plures annos desciiuit. Porro quum illa iam pridem in tanta huius seculi (quod tuo numine prudenter moderari uolunt superi) felicitate cum omnibus studijs ita reuiuiscere, atque à profundissimis tenebris caput suum erigere cœpisset, ut ueterem candorem citra controuersiam in nonnullis Academicis propemodum recuperasse uideretur, nihilq; illa impensis adhuc desideraret, ac prorsus emortuam humani corporis partium scientiam, ipse tot præstantium uiro- rum exemplo prouocatus, huic pro mea uirili, acijs quibus possem rationibus opem ferendam duxi. Ac ne, omnibus aliquid communium studiorum gratia tanto successu attentantibus, solus torpescerem, aut etiam à meis progenitoribus degenerarem, hoc naturalis philosophiæ membrum ita ab inferis reuocandum putauit, ut si non absolutius apud nos, quàm aliàs unquam apud prisce dissectionum professores uerfaretur, eò tamen peringeret, ut aliquando haud pderet asserere, hanc dissectionis rationem cum antiqua illa conferri posse: nostraq; hac tempestate nihil simul ita collapsum, moxq; integritati restitutum, ac Anatomen fuisse. Verum id studium neuiquam successisset, si quum Parisijs medicinae operam darem, huic negotio manus non admouissim ipse, ac obiter mihi & cõsodalibus ab imperitissimis tonforibus in una atque altera publica sectione uisceribus aliquot superficiei tenus ostensis acquieuissem. adeò enim perfunctorie illic, ubi primum medicinam prosperè renasci uidimus, Anatome tractabatur, ut ipse in brutorum aliquot sectionibus sub celebri ac nunquam satis laudato uiro Iacobo Syluio uersatus, tertiam cui unquam mihi adesse obtigit sectionem, solito absolutius, & sodalium & præceptorum hortatu adductus publicè administrarem. Quum autem secundò (tonforibus ab opere iam relegatis) illam aggredier, musculos manus cum accuratiori uiscerum dissectione conatus sum ostendere, præter octo enim abdominis musculos turpiter, peruersoq; ordine laceratos, nullum unquam musculum, ut neque etiam os aliquod, multoq; minus adhuc neruorum, uenarum, arteriarum exactam seriem, quisquam mihi primum comonstrauit. Mox Louanij, quò ob belli tumultus mihi redeundum fuerat, quòd illic decem & octo annis de Anatome se somniauerat quidem medicus, utq; de eius Academiae studiosis bene mereret, ac ipse in re prorsus abdita, & mihi ad medicinam apprimè necessaria exercitior redderet, accuratius paulo quàm Parisijs, humanā fabricam ita inter diuidendum enarraui, ut iuniores eius Academiae professores nunc magnā atque adeò seriam ac diligentē in hominis partibus dignoscendis operam impendere uideantur, probè intelligentes, quā egregiam philosophandi suppellectilem earum notitiā ipsis suppeditet. Porro Parauij in clarissimo totius orbis gymnasio, quia ad medicinae chirurgicæ professionem (quam, ne à reliqua medicina me ipsum disiungerem, annis quinq; illustissimi, & erga doctrinarum studia longè liberalissimi SENATVS VENETI stipendijs conductus, prælego) Anatomes quoq; tractatio pertinet, eam in hominis constructione inquirenda nauauit operam, ut modò sapius hîc & Bononiæ hanc ita administrea- rim, ridiculoq; scholarum more exploso sic ostenderim atque docuerim, ut in hac nihil quod à ueteribus proditum ad nos peruenit, desiderare possimus, ac nullius quæ occurreret partis constructionem adhuc expeteremus. At medicorum segnitie nimium cauit, ne Eudemij, Herophilij, Marini, Andree, Lyci, ac aliorum dissectionis procerum scripta nobis reseruarentur, quum ne fragmentum quidem alicuius paginæ superfit tot illustrium autorum, quos uel Galenus secundo commentario in Hippocratis librum de Natura humana, plures uiginti commemorat, imò & Galeni Anatomicorum librorum uix dimidia pars ab interitu est uindicata. Qui uerò ipsum sunt secuti, in quorum classem Oribasium, Theophilum, Arabes, & nostros quotquot legere hæcenus mihi licuit, recenseo (illorum bona dixerim uenia) omnes, si modò